

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Τροποποίηση του Κώδικα του Οργανισμού του Υπουργείου Εξωτερικών και λοιπές διατάξεις»

I. Γενικές Παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, μετά τη επεξεργασία του από τη Διάρκη Επιτροπή Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων, αποτελείται από δύο (2) Κεφάλαια, και δεκαεννέα (19) άρθρα, συμπεριλαμβανομένου του άρθρου που αφορά στην έναρξη ισχύος του νομοθετήματος.

Με τις διατάξεις του πρώτου Κεφαλαίου (άρθρα 1 έως 13), διά του οποίου τροποποιείται ο ν. 3566/2007 (Α' 117), ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του Επιστημονικού Κέντρου Ανάλυσης και Σχεδιασμού (Ε.Κ.Α.Σ), το οποίο μετονομάζεται σε Κέντρο Ανάλυσης και Σχεδιασμού (εφεξής, Κ.Α.Σ.) (άρθρο 1). Επίσης, συνιστώνται δύο συλλογικά όργανα. Επιστημονικό Συμβούλιο, το οποίο γνωμοδοτεί επί ερωτημάτων νομικής φύσεως μείζονος σημασίας τα οποία του υποβάλλει ο Υπουργός (άρθρο 2), και Αυτοτελές Γραφείο Νομοθετικής Πρωτοβουλίας (άρθρο 3), και τίθεται το πλαίσιο της οργάνωσης και των αρμοδιοτήτων τους. Περαιτέρω, ρυθμίζονται θέματα εκτέλεσης δαπανών για απόρρητους εθνικούς σκοπούς (άρθρο 4), ορίου ηλικίας προϊσταμένων άμισθων προξενικών αρχών (άρθρο 5), δικαστικής εκπροσώπησης των υπαλλήλων του Υπουργείου Εξωτερικών (άρθρο 6), διατήρησης του βαθμού Εμπειρογνώμονος Πρεσβευτή Συμβούλου Α' επί τιμή στους Εμπειρογνώμονες που αποχωρούν από την Υπηρεσία (άρθρο 7), και μεταφοράς στην Ελλάδα της οικοσκευής υπαλλήλου σε εξαι-

2

ρετικές περιπτώσεις (άρθρο 8). Ακόμη, ρυθμίζονται ζητήματα ίσης μεταχείρισης και απασχόλησης στην εργασία, κατ' εφαρμογήν της Οδηγίας 2000/78/ΕΚ (άρθρο 9), αποδοχών αποσπασμένων ή μετακινούμενων υπαλλήλων (άρθρο 10), και δυνατότητας επιλογής και άλλης γλώσσας ως δεύτερης, πλην της γαλλικής, κατά τον διαγωνισμό εισαγωγής στη Διπλωματική Ακαδημία (άρθρο 11). Τέλος, ιδρύεται Γραφείο Στατιστικής, το οποίο υπάγεται απ' ευθείας στον Υπουργό (άρθρο 12), και ανατίθεται στο Υπουργείο Εξωτερικών η εποπτεία του χειρισμού κρίσιμων υποθέσεων της Ελληνικής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (άρθρο 13).

Στο δεύτερο Κεφάλαιο του υπό συζήτηση νομοσχεδίου (άρθρα 14 έως 19) προβλέπονται, κυρίως: η κατάργηση του Ελληνικού Κέντρου Ευρωπαϊκών Μελετών, το οποίο είχε συσταθεί διά του άρθρου 1 του ν. 1791/1988 (Α' 141) (άρθρο 14), η θέσπιση ρύθμισης προκειμένου οι καθηγητές Πανεπιστημίου, οι οποίοι θα ορισθούν ως μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου, Επιστημονικοί Διευθυντές και Επιστημονικοί Συνεργάτες του Κ.Α.Σ., να δύνανται να υπηρετούν παραλλήλως και στα Ιδρύματά τους ως καθηγητές πλήρους απασχόλησης (άρθρο 15), η μεταφορά στον Προϋπολογισμό του Υπουργείου Εξωτερικών ποσοστού 30% επί των εσόδων των αδιαθέτων καθαρών εισπράξεων των προξενικών τελών και δικαιωμάτων (άρθρο 16), και η προσαύξηση του αριθμού των επιτρεπόμενων κατ' έτος ημερών εκτός έδρας που αφορούν στις μετακινήσεις προσωπικού του Υπουργείου Εξωτερικών (άρθρο 17).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του Νομοσχεδίου

1. Επί του άρθρου 2 παράγραφος 4

Με την προτεινόμενη διάταξη δίδεται εξουσιοδότηση στον Υπουργό Εξωτερικών να ρυθμίσει με απόφασή του θέματα εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας του Επιστημονικού Συμβουλίου.

Επισημαίνεται ότι το Σύνταγμα, διά του άρθρου 43 παρ. 2 εδ. β', παρέχει στον κοινό νομοθέτη τη δυνατότητα να εξουσιοδοτεί, μετά από πρόταση του αρμόδιου Υπουργού, τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να εκδίδει κανονιστικά διατάγματα, όπως και άλλα διοικητικά όργανα, να εκδίδουν κανονιστικές πράξεις, προκειμένου να ρυθμίζονται ειδικότερα θέματα ή θέματα με τοπικό ενδιαφέρον ή χαρακτήρα τεχνικό ή λεπτομερειακό (βλ. σχετικώς, Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, τ. 1, 2011, αρ. 54 και σελ. 58 επ., και Χ. Μουκίου, Η κανονιστική αρμοδιότητα της Διοίκησης, 2009,

σελ. 212 επ.). «Λεπτομερειακό» είναι το ζήτημα που αφορά στη θέσπιση δευτερευουσών και επουσιωδών ρυθμίσεων, ενώ οι κύριες και ουσιώδεις ρυθμίσεις πρέπει να έχουν τεθεί από τον ίδιο τον νομοθέτη, και «ειδικότερα» είναι τα θέματα εκείνα, των οποίων το αντικείμενο αποτελεί υποπερίπτωση ορισμένου θέματος που αποτελεί το μείζον αντικείμενο της νομοθετικής ρύθμισης. «Τεχνικού», τέλος, χαρακτήρα είναι το θέμα που αφορά στη θέσπιση ρύθμισης για την οποία απαιτείται παρέμβαση αρμόδιου τεχνικού οργάνου.

Υπό το φως των ανωτέρω, προβληματισμός γεννάται ως προς τη συνταγματικότητα της, διά του άρθρου 2 παρ. 4 του νομοσχεδίου, παρεχόμενης σε άλλο, πλην του Προέδρου της Δημοκρατίας, όργανο της Διοίκησης εξουσιοδότηση προς ρύθμιση, ιδίως, θεμάτων εσωτερικής οργάνωσης και λειτουργίας του Επιστημονικού Συμβουλίου, τα οποία δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν ως λεπτομερειακά, ειδικότερα ή τεχνικά, κατά τα ανωτέρω (βλ. Στε Ολομ. 235/2012, ΣτΕ Ολομ. 1300/2011, ΣτΕ 96/2009, ΣτΕ 567/2006, ΣτΕ 3889/2005, ΣτΕ 2967/1999, ΣτΕ 2830/1999).

2. Επί του άρθρου 6

Με την προτεινόμενη ρύθμιση, το άρθρο 3 παράγραφος 9 του ν. 3074/2002 (Α' 296), όπως τροποποιήθηκε διά του άρθρου 47 παράγραφος 3 του ν. 3979/2011 (Α' 138) και διά του άρθρου 53 παράγραφος 3 του ν. 4250/2014 (Α' 74), εφαρμόζεται αναλόγως και στους υπαλλήλους του Υπουργείου Εξωτερικών. Σημειώνεται ότι, ανάλογη διάταξη, η οποία δεν έχει ρητώς καταργηθεί, υφίσταται ήδη στο άρθρο 16 παράγραφος 4 του ν. 2949/2001 (Α' 243) [«Σε δίκες που αφορούν υπαλλήλους ή άλλα πρόσωπα τα οποία ενεργούν για λογαριασμό του Υπουργείου Εξωτερικών και οι οποίες έχουν σχέση με την άσκηση των ανατεθέντων σε αυτά καθηκόντων προς υπεράσπιση του συμφέροντος της υπηρεσίας, μπορεί μετά από προηγούμενη έγκριση του Υπουργού Εξωτερικών να αναλαμβάνει τη νομική τους υπεράσπιση ενώπιον των ποινικών και πολιτικών δικαστηρίων εκπρόσωπος του Γραφείου Νομικού Συμβούλου του Κράτους στο Υπουργείο Εξωτερικών ή της Κεντρικής Υπηρεσίας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους»]. Θεωρήθηκε, προφανώς, αναγκαίο να τεθεί και στο παρόν νομοσχέδιο, για λόγους ασφάλειας δικαίου και προς άρση της σύγχυσης που μπορεί να έχει προκληθεί από προηγηθείσες ρυθμίσεις, δεδομένου ότι, λόγω της τροποποίησης του ν. 3200/2003, άρθρο 24 παράγραφος 7 (Φ.Ε.Κ. 281 Α'), διά του ν. 3790/2009, άρθρο 13 παράγραφος 14 εδάφιο β' (Φ.Ε.Κ. 143 Α'), δεν ήταν α-

πολύτως σαφές αν η σχετική δικαστική εκπροσώπηση από λειτουργούς του Ν.Σ.Κ. είχε καταργηθεί. Παρατηρείται, επίσης, ότι ο ν. 3790/2009 άρθρο 13 παρ. 14 ορίζει ότι ««Στους υπαλλήλους Υπουργείων, Περιφερειών, Ν.Π.Δ.Δ. και Ανεξάρτητων Αρχών, των οποίων η νομική υπηρεσία διεξάγεται από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, κατά των οποίων ασκείται ποινική δίωξη για αδικήματα που τους αποδίδονται στο πλαίσιο της εκτέλεσης των καθηκόντων τους, παρέχεται η δυνατότητα νομικής στήριξης από μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, με απόφαση του Προέδρου του Ν.Σ.Κ., ύστερα από προηγούμενη έγκριση του αρμόδιου Υπουργού. Κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη, που αφορά τη νομική στήριξη υπαλλήλων από μέλη του Ν.Σ.Κ., καταργείται».

3. Επί του άρθρου 13

Το άρθρο 13 του νομοσχεδίου αντικαθιστά το άρθρο 9 του Οργανισμού. Η παράγραφος 2 του άρθρου 9 προβλέπει ότι: «Ενώπιον του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ως πληρεξούσιοι της Ελληνικής Δημοκρατίας διοριζόμενοι με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών παρίστανται μέλη του κύριου προσωπικού του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, συνεπικουρούμενα, σε ειδικές περιπτώσεις που αφορούν σε εξειδικευμένα θέματα δημοσίου διεθνούς δικαίου, από μέλη της Ειδικής Νομικής Υπηρεσίας (Ε.Ν.Υ.)». Τίθεται ερώτημα αν, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, θα ήταν σκόπιμο η εν λόγω συνεπικουρία από μέλη της Ε.Ν.Υ. να επεξετείνετο και σε εξειδικευμένα θέματα Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεδομένης της αλληλεπίδρασης που αναπτύσσεται μεταξύ της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Επί του άρθρου 15

Τίθεται ερώτημα αν, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, η προτεινόμενη διά του άρθρου 15 του νομοσχεδίου ρύθμιση περί «Εντάξεως καθηγητών ΑΕΙ σε κατηγορίες», η οποία αφορά και «τα μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου του Υπουργείου Εξωτερικών», θα ήταν σκόπιμο να επεξετείνετο και στους εισηγητές του Επιστημονικού Συμβουλίου που «είναι καθηγητές πανεπιστημίων με ειδίκευση στο διεθνές ή το ευρωπαϊκό ή το δημόσιο δίκαιο»

(άρθρο 2 του Νσχ), οι οποίοι φαίνεται ότι εμπίπτουν στο ίδιο νομικό καθεστώς, καίτοι δεν ρυθμίζεται σαφώς το θέμα της θητείας τους.

Αθήνα, 6 Φεβρουαρίου 2017

Ο εισηγητής
Δρ Χαράλαμπος Κύρκος
Προϊστάμενος του Τμήματος Κοινοβουλευτικής Ιστορίας
Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών